

▲ De eerste versie van Royal in 1922. FOTO GELDERS ARCHIEF

Vlakte werd knooppunt

In de rubriek 'Arnhem voor eeuwig' beschrijft Peter Bloemendaal, oud-journalist van *de Arnhemsche Courant*, aan de hand van een oude foto het leven in Arnhem in vroeger dagen.

Het Willemsplein is nu een belangrijk verkeersknooppunt. Ooit was het een open zandvlakte met een perkje en wat bomen. Na de sloop van drie van de vier stadspoorten en de verdedigingswallen kwam ruimte vrij voor de Willemskazerne. In 1839 was hij af.

Voor de kazerne was een zanderig Kazerneplein aangelegd, dat in 1855 de naam Willemsplein kreeg, vernoemd naar Koning Willem I. Dat was het zuidelijk deel van het plein, wat we nu kennen als het Gele Rijdersplein. Op het noordelijk deel stond de kazerne, verwoest tijdens de Tweede Wereldoorlog en daarna gesloopt.

De directe omgeving zag er in het begin armoedig uit. Aan de zuidzijde stonden lange tijd krotwoningen op de restanten van de stadsmuur. Omdat Arnhem al een trekpleister was voor welgestelden uit het westen van het land, besloot de gemeenteraad ze weg te moffelen. Het plan was er een hoge muur voor te zetten. Daar stak Hendrik Fromberg een stokje voor. In zijn opdracht werden de nog steeds bestaande Fromberghuizen in 1854 gebouwd.

Het Willemsplein kreeg in de loop der jaren steeds meer allure,

zeker toen in 1866 de hbs in gebruik werd genomen (gesloopt in 1959) en in 1883 het Riche-pand op de hoek met de Jansstraat gereed kwam. De Sociëteit Concordia was de eerste gebruiker. In 1904 kreeg het gebouw een horecabestemming met de naam Riche National.

Al in 1831 waren de Janssingels gereed, waar in de jaren erna tal van welgestelden een onderkomen lieten bouwen. Zo ook op de hoek van het Willemsplein en de Jansbinnensingel, waar de Arnhemse rechter Mr. Van Overveldt in 1840 een kapitale villa liet neerzetten. In 1922 kwam het pand in handen van de 'NV Maatschappij tot exploitatie van Koffiehuizen'. De eerste versie van het bekende Royal was geboren.

Het restaurant werd beroemd vanwege het (toen) breedste zonnescherm van Europa. Het pand liep flinke oorlogsschade op en werd vervangen door een modernere versie die jarenlang een bank huisvestte en tegenwoordig weer een horecafunctie vervult.

Omdat het steeds drukker werd, is het plein diverse malen heringericht. In 1953 kwamen er een rotonde en de voetgangerstunnels. De laatste herinrichting was met de komst van de Willemstunnel.